

בקר ישראלי באיראן

טה; מצבן הגופני היה נאות וכולן מעוברות בשניה. מנהל החווה דאז ציין בפני שזוהי התנובה הגבוהה ביותר שהושגה אי-פעם בחוותם לקבוצת בקר מסויימת.

אם נזכור שבאיוור זה שוררים חום שלמעלה מ-40°C (לעתים גם 50°C) ולחות יחסית של 85%, נוכל גם להבין את הבעיה שעמדה בפני המבכירות הישראליות.

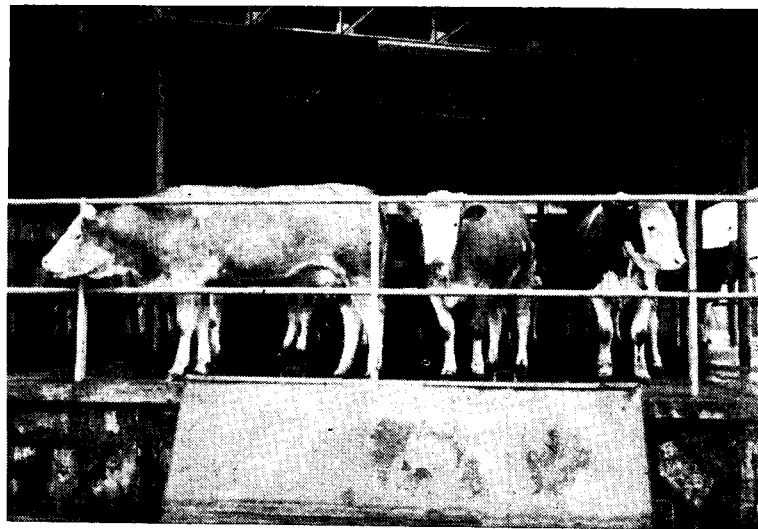
לאחרונה, כאשר נפגשתי עם מנהל החווה הנוכחי, שמחתי לשמוע מה בפיו, ולהלן דו"ח קצר. מאותן 15 עגלות נשארו עתה 12 פרות; אחת מתה מהכשת נחש, אחת נפגעה בדלקת עטין חריפה ונשחטה והשלישית לא התעברה לאחר המלטתה השניה והוצאה לפני זמן קצר. סיכום התחלוצה הראשונה של הקבוצה היה 4350 ק"ג ושל השניה — 4900 ק"ג, ובהשוואה לתנובות המקובלות בחווה — זוהי תנובה פאנ־טאסטית. מטרת בואו של המנהל לטהרן היתה לשכנע את הנהלת החברה להזמין מספר גדול של בקר ישראלי. לשם כך הצטייד בטבלאות, דוחים יומיים, חודשיים ושנתיים, חישובים כלכ־ליים וכו'. אותה קבוצה של 15 עגלות זכתה שייכת עליה ספר שלם; כך לפחות נראה החו־

כידוע מייצאים אנו בקר לאיראן מזה 9 שנים, בערך. מקום ריכוזו העיקרי הוא איוור טהרן, בו אפשר כבר למנותו באלפים. באיוור זה מוחזק רובו בחוות גדולות יחסית.

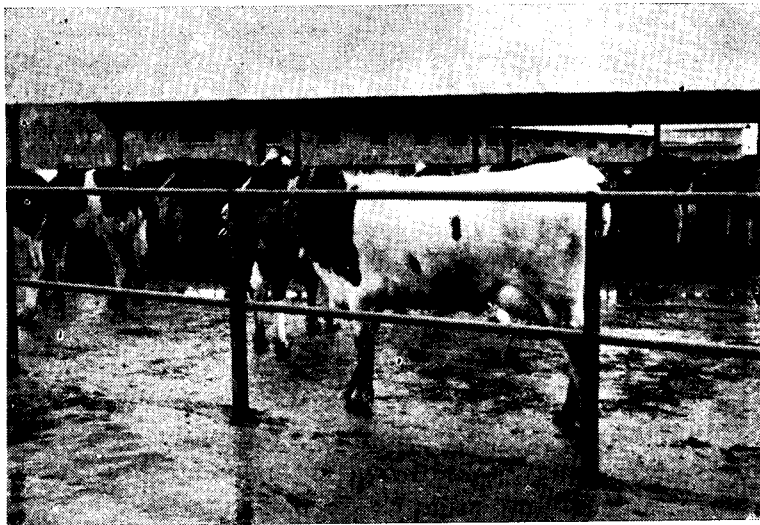
על הנעשה בחוות אלו כבר נכתב ונדמה לי שלא אחדש דבר אם אוסיף משהו. אולי פחות ידוע שבקרנו התפשט ונמצא בקבוצות קטנות יותר במקומות רבים, החל מאיוור גורגו שב־צפון־מזרח המדינה (איוור הים הכספי) ועד לאיוור אבאדאן, נמל הנפט הידוע בדרום אשר עלה לכותרות בעת האחרונה בעקבות הסכסוך האיראני־עיראקי.

בביקורי בזמן האחרון בטהרן נפגשתי עם מנהל החווה החקלאית של חברת הנפט אשר קנתה בסוף 1966 15 עגלות הרות ישראליות לניסיון. חווה זו מונה כמה מאות ראשי בקר (לחלב) מגזעים שונים, החל מגזעים פרימיטיביים כמו הזאבו (הסינדי) וכלה בגזעים מטופ־חים כמו הג'רסי, אירשייר, דני־אדום ועוד.

ביקרתי בחווה זו בשנת 1967 ובאותה עת ראיתי את קבוצת הישראליות, כולן לאחר המל־טה, כאשר התנובה הממוצעת לקבוצה היתה כ־15 ק"ג, וזאת — כ־4—5 חודשים אחרי ההמל־

פרות סימנטאליות
מדומניה בחוות רשט
— איראן

בקר ישראלי בחוות
רשט — איראן

מסודרים, נקיים ועונים על הצרכים, אם כי נראה לי שאפשר היה לבנותם בצורה אחרת, יעילה וזולה יותר.

במקום נמצא חברנו זאב בר־אילן, חבר משק שריד, אשר יצא בשליחות ההתאחדות למשך 6 חודשים להדרכה באיראן; תוך תקופה זו בילה 3 חודשים בחוות באיזור טהרן, ו־3 חודשים ברשט. זאב, שעשה מלאכתו כדרכו ברצינות וביסודיות, הגיע לתוצאות נאות וזכה בהערכה רבה. אני מקווה שבשובו ארצה ידווח לקוראינו באופן מפורט יותר על עבודתו.

תוצאות ראשונות מן התחרות הנערכת באור־תה חווה מעמידות אותנו בראש הטבלה עם תנובה ממוצעת של כ־23 ק"ג למבכירה לעומת כ־17.5 מן הבקר האנגלי וכ־14 לבקר הסימני טאלי־רומני. גם במראן החיצוני בולטות הישר־אליות — ביופיין ואחידותן, לעומת המתחרות הבריטיות. מנהל החווה הרומני כבר הביע דעתו המפורשת ש"הגביע" מגיע לישראל והציע למסור את ההזמנה לבקר נוסף לנו.

המנהל הכללי של התכנית להקמת חוות אלו (איראני), גם הוא הביע דעתו בכיוון זה ויש לנו יסוד לתקווה לקבל הזמנה להספקת 300-500 ראש בעתיד הלא רחוק.

המצב בשיווק החלב באיראן הוא כזה שה־

מר הכתוב אשר הודפס ונכרך בהידור, איחלתי לו שיצליח בשיכנוע ההנהלה.

ברצוני לספר כאן על נסיון מעניין, בו אנו נוטלים חלק.

הצבא האיראני נטל יזמה לפיתוח איזורי ארץ, אשר היוזמה הפרטית חוששת להסתכן בהם. לצורך כך, הוקמה מחלקה מיוחדת. במיב־צעים אלה מתכוונת ממשלת איראן לשתף גור־מי חו"ל. אחד מראשוני המיבצעים הוא הכשרת קרקע לשם הספקת מזון וכן הקמת עדר בקר לחלב ולבשר. מפעל זה הוקם בקרבת העיר רשט, הקרובה לים הכספי. המפעל הוקם ומנוהל בעזרת ממשלת רומניה, כסיוע חוץ מטעם האחרונה.

באיזור זה בוער והוכשר שטח של כ־10,000 דונם שהועמד לרשות חווה זו לגידול מספוא בעיקר. ניבנו מבנים לבקר, סככות, חצרות, דירי יונקים ומכון חליבה. הוחלט לבחון מהו גזע הבקר המתאים ביותר לאיזור. לשם כך הובאו קבוצות בקר — מרומניה מגזע סימנטאל, קבוצת עגלות פריזיות אנגליות וכן 70 עגלות ישראליות. העגלות נשלחו בחודש פברואר ש. ז. וכולן כבר המליטו.

בביקורי בחווה זו המרוחקת כ־5 שעות נסיעה במכונית מטהרן, מצאתי במקום מיבנים

יומנה של פרה

פרק א' / ילדות

(בו מסופר איך יצאתי לאויר העולם ועד שעברתי לחינוך המשותף).

היום הומלטתי. ניסיתי לצאת לבדי, בשיתוף עם אמא, אבל הרפתנים הם חסרי-סבלנות; קשרו לי את הרגליים בחבלים ומשכו אותי לאויר העולם. קצת כאב לי אבל התגברתי. אמא ליקקה אותי, פתחתי את העיניים וראיתי שאני ברפת של קיבוץ מרחביה. חשבתי בליבי — איזה מזל!

ניסיתי לקום: רגל אחת... רגל שניה... טראח! נפלתי, נחתי קצת, התחלתי להרגיש רעב. ניסיתי לקום עוד פעם, הצלחתי! ניגשתי אל אמא, ניסיתי לינוק; כבר תפשתי את הפטמה בפה; בא רפתן וגרש אותי מאמא. תפשו אותי ולקחו אותי כמו חבילה... אמא הלכה אחרי וצעקה. הם גרשו אותה. גם אני צעקתי, אבל זה לא עזר; הכניסו אותי לתוך כלוב מברזל.

הצע אינו עונה על הביקוש. כך בטהרן הבירה וכך בערים אחרות. בטהרן מוכנות עתה מחלבות פרטיות קטנות לשלם לייצרנים תוספת של כ־10 אגורות מעל למחיר שהם מקבלים מאת המחלבה הממשלתית (אליה הם קשורים בחר זים). מעניין לציין שבעלי החוות הגדולות אינם מתפתים לעניין ויודעים להעריך את היתרונות המוענקים להם ע"י המחלבה הממשלתית.

צריכת החלב עולה ותעלה כנראה גם בשנים הבאות בקצב מוחש, כשהגדלת העדר לא תהיה מסוגלת להדביקה; זאת תוצאה של עליה מתמדת ברמת-החיים האופיינית לאיראן. בסיכום אפשר לומר: רכשנו לעצמנו שם מצוין; אנו מסוגלים להתחרות בשוק זה אף כאשר מתחרינו מציעים את בקרם במחיר זול יותר ובתנאי אשראי טובים משלנו. נוכל לשמור על מעמד־בכורה זה באם נמשיך לספק את דרישת השוק בכמות, באיכות ובמחיר.

ת"א, יוני 1969

אורי יטבת

ניסיתי לצאת, נפלתי, עגלה אחת אמרה לי שלא כדאי לי לנסות. נשארתי בכלוב. את אמא אני כבר לא רואה, אבל אני שומעת שהיא קוראת לי: מור! עניתי לה: מה!

שוב התחלתי להרגיש רעב. גם העגלות שעל ידי צועקות; הן בטח רעבות. הביאו חלב בדליים. כולן גמרו כבר לשתות ואני לא יודעת איך. שתיתי כמה לגימות אבל לקחו לי את הדלי. צעקתי, התעייפתי, נרדמתי.

בוקר; התעוררתי! שוב אני נורא רעבה. נדמה לי שאמא קוראת לי; אני לא בטוחה שזאת היא, אבל עניתי לה. בעצם אני כבר לא זוכרת איך היא נראית. ויש פה המון שדומות לה. היום כבר שתיתי הכל. אחר־כך בא איש אחד תפש לי את האוזן וחיבר אליה מספר ממתכת; לא הספקתי לצעוק והכאב עבר. בעצם — החיים כאן לא רעים רק הזבובים קצת מפריעים וגם חלב שאי־אפשר להתרוצץ.

פרק ב'

(בו אני עוברת מהכלוב לסכך, מפסיקה לשתות חלב ולומדת לאכול).

היום אני בת חודש. הובילו אותי לסככת העגלות; הרפתן רץ אחרי ובקושי השיג אותי. איזה אושר כאן! אפשר לרוץ, לקפוץ, לצאת לחצר — ממש חופש.

הביאו חלב. ניסיתי לשתות, מה זה? זה בלוף! זה מאבקה! אותו הצבע, אבל טעם אחר, לא שתיתי... נשארתי רעבה. למחרת כבר שתיתי; זה לא כל־כך נורא. התחלתי גם לטעום מהירק ומהשחת, זה בכלל לא רע. הם ראו כנראה שאני כבר גדולה והפסיקו לתת לי חלב, אני כבר אוכלת תערובת, שחת וירק — ואם אני צמאה אני שותה מים.

כאן זה נפלא: אנחנו משחקות עם העגרים לים ב"חמור ארוך" ואף אחד לא מפריע לנו. אלו חיים נפלאים. כבר פעמיים נתנו לנו זריקות חיסון, לא צעקתי. אומרים שזה לטובתנו. היום שוב פעם הרכיבו לי מספר, והפעם על האוזן השניה — מזל שיש לי רק שתי אוזניים.